

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากความล้มเหลวของธุรกิจที่เกิดขึ้น ส่งผลให้หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการทั้งในและต่างประเทศต่างตื่นตัวที่จะหาวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหาล่าช้าให้หมดไป แนวคิดในการจัดให้มีกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี (Good Corporate Governance) จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการป้องกันและแก้ไขมิให้เกิดความเสียหายต่อผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการ (Stakeholders) ไม่ว่าจะเป็นผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้ คู่ค้า หน่วยงานของรัฐ พนักงาน ตลอดจนประชาชนทั่วไป

หากกิจการไม่มีการกำกับดูแลที่ดี ผู้มีส่วนได้เสียกับกิจการอาจได้รับความเสียหาย เช่น ผู้ถือหุ้นหรือนักลงทุนได้รับความเสียหายจากการตัดสินใจลงทุนที่ผิดพลาด เจ้าหนี้ได้รับความเสียหายจากการไม่ได้รับชำระหนี้ พนักงานได้รับความเสียหายจากการที่กิจการต้องปิดตัว และประชาชนได้รับความเสียหายจากการประกอบธุรกิจที่ไม่คำนึงถึงผลเสียที่เกิดขึ้นกับสภาพแวดล้อม เป็นต้น การขาดการกำกับดูแลกิจการที่ดียังก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับธุรกิจในต่างประเทศเป็นอย่างมาก เช่น กรณีการล้มละลายของธนาคารแบริงส์ในปี ค.ศ. 1995 ซึ่งเป็นธนาคารที่มีชื่อเสียงมานานของประเทศอังกฤษ การที่ธนาคารและสถาบันการเงินหลายแห่งในประเทศญี่ปุ่นต้องปิดกิจการลง และการล้มละลายของธุรกิจขนาดใหญ่ในประเทศเครือจักรภพและยุโรป เป็นต้น กรณีดังกล่าวเป็นแรงกระตุ้นให้นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียเกิดความสงสัยในกระบวนการกำกับดูแลกิจการ พร้อมทั้งเรียกร้องให้คณะกรรมการบริษัทปรับปรุงแก้ไข และกำหนดเงื่อนไขว่าหากไม่มีการปรับปรุงด้านการกำกับดูแลกิจการที่เป็นรูปธรรม จะงดการลงทุนในองค์กรหรือธุรกิจนั้น จากกระแสเรียกร้องดังกล่าวทำให้หน่วยงานในประเทศต่างๆ ให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ดี เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสีย และปรับปรุงแก้ไขระบบการบริหารงานของกิจการให้มีความโปร่งใส และเป็นธรรมต่อทุกฝ่าย

สำหรับประเทศไทยการกำกับดูแลกิจการเริ่มได้รับความสนใจมากขึ้น อันเป็นผลมาจากความพยายามที่จะเรียกความเชื่อมั่นของนักลงทุนกลับคืนมา หลังจากเกิดความไม่โปร่งใสในการบริหารงานและการเปิดเผยข้อมูล จนส่งผลให้สถาบันการเงินของไทยต้องปิดกิจการลงเป็นจำนวนมาก ประกอบกับเมื่อประเทศไทยประสบกับภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี 2540 ซึ่งส่งผลกระทบรุนแรงจนเป็นเหตุให้ต้องขอความช่วยเหลือจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ

(International Monetary Fund: IMF) การกู้เงินจาก IMF นอกจากจะมีเงื่อนไขต่างๆ ทางด้านการเงินและการคลังแล้ว ยังมีเงื่อนไขที่กำหนดให้ประเทศไทยนำมาตราฐานการกำกับดูแลกิจการที่ดีมาใช้ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรม โปร่งใส และความเสมอภาคต่อผู้ที่มีส่วนได้เสียกับกิจการ อีกทั้งยังเป็นการยกระดับและปรับปรุงกลไกการบริหารงานของกิจการในประเทศให้เข้าสู่มาตรฐานสากลสามารถแข่งขันกับกิจการในประเทศอื่นๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากความจำเป็นและการเล็งเห็นประโยชน์ต่างๆ ของการกำกับดูแลกิจการที่ดี ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจึงได้ออกประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง ข้อกำหนดเพื่อการดำรงสถานะเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ (ฉบับที่ 2) ลงวันที่ 19 มกราคม 2541 เนื้อหาของประกาศกำหนดให้บริษัทจดทะเบียนต้องจัดให้มีระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดี โดยต้องจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee) คณะหนึ่งเพื่อกำกับดูแลการดำเนินงานของบริษัทให้ได้มาตรฐาน และเป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง โดยบุคคลดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าด้วยคุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ทั้งนี้ให้บริษัทจดทะเบียนดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบให้แล้วเสร็จภายในวันที่ 31 ธันวาคม 2542 รวมถึงบริษัทจดทะเบียนจะต้องจัดให้มีระบบการควบคุมภายใน (Internal Control) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ตลอดระยะเวลาที่เป็นบริษัทจดทะเบียนด้วย

การจัดให้มีคณะกรรมการตรวจสอบถือเป็นกลไกสำคัญในกระบวนการกำกับดูแลกิจการที่ดี Scarbrough, Rama, and Raghunandan (1998) กล่าวว่า กิจกรรมที่คณะกรรมการตรวจสอบควรเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องมีอยู่ 3 กิจกรรมหลัก คือ 1) กิจกรรมเกี่ยวกับฝ่ายบริหาร 2) กิจกรรมเกี่ยวกับผู้ตรวจสอบภายใน และ 3) กิจกรรมเกี่ยวกับผู้สอบบัญชีภายนอก ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งการที่คณะกรรมการตรวจสอบจะปฏิบัติหน้าที่ในกิจกรรมที่ต้องเกี่ยวข้องกับผู้ตรวจสอบภายใน และมีการประสานงานกับฝ่ายตรวจสอบภายในได้เป็นอย่างดีนั้น มีหลายประเด็นที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว รวมไปถึงประเด็นด้านคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ (The Qualifications of Audit Committee) ที่สำคัญ 2 ด้าน ได้แก่

- 1) ความเป็นอิสระ (Independence) และ
- 2) ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน (Financial Expertise)

จากการศึกษาข้อมูล พบว่าองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ เดิมกำหนดไว้ในประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง คุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ ลงวันที่ 19 มกราคม 2541 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

ให้คณะกรรมการตรวจสอบประกอบด้วยกรรมการของบริษัท ซึ่งคณะกรรมการของบริษัท แต่งตั้งอย่างน้อย 3 คน เป็นกรรมการตรวจสอบ และกรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็น ผู้ที่มีความรู้ด้านการบัญชีหรือการเงิน

กรรมการตรวจสอบ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

- 1) เป็นผู้มีความเป็นอิสระ ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมทั้ง ในด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
- 2) ไม่เป็นผู้มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมทั้งในด้านการเงิน และบริหารงานของบริษัท บริษัทย่อย บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัทในระยะเวลา 1 ปี ก่อนได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ เว้นแต่คณะกรรมการของบริษัทได้พิจารณาอย่าง รอบคอบแล้วเห็นว่าความสัมพันธ์นั้นจะไม่มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ
- 3) ไม่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท
- 4) ไม่เป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการหรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

ต่อมาในวันที่ 28 มิถุนายน 2542 ตลาดหลักทรัพย์ได้ออกประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เรื่อง คุณสมบัติและขอบเขตการดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบ (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2542 ขึ้นมาแทนประกาศฉบับเดิม โดยประกาศฉบับใหม่กำหนดองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบไว้ดังนี้

คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทต้องมีองค์ประกอบดังต่อไปนี้

- 1) เป็นกรรมการของบริษัท
 - 2) ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัทหรือที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัท และ
 - 3) มีจำนวนไม่น้อยกว่า 3 คน
- กรรมการตรวจสอบต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้
- 1) ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของทุนชำระแล้วของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือบริษัทที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ให้นับรวมหุ้นที่ถือโดยผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย
 - 2) เป็นกรรมการที่ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานในบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท รวมทั้งไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำจากบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม บริษัทที่เกี่ยวข้อง หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

3) เป็นกรรมการที่ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งในด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท บริษัทในเครือ บริษัทร่วม หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท และรวมถึงไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียในลักษณะดังกล่าวในเวลา 1 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ยกเว้นคณะกรรมการของบริษัทได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้วเห็นว่าการเคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นจะไม่มีผลกระทบต่อกรปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ

4) เป็นกรรมการที่ไม่ใช่เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

5) เป็นกรรมการที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท

6) สามารถปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นหรือรายงานผลการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทได้โดยอิสระ โดยไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของบุคคลดังกล่าว

จากประกาศตลาดหลักทรัพย์ทั้ง 2 ฉบับ จะเห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงข้อกำหนดเกี่ยวกับองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสามารถสรุปได้ดังตารางต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.1 เปรียบเทียบข้อกำหนดเรื่ององค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ข้อกำหนด	ประกาศฉบับเดิม	ประกาศฉบับใหม่
องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ		
เป็นกรรมการของบริษัท	✓	✓
มีจำนวนอย่างน้อย 3 คน	✓	✓
ได้รับแต่งตั้งจากคณะกรรมการของบริษัท	✓	✓*
กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการบัญชีหรือการเงิน	✓	✗
คุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ		
ถือหุ้นไม่เกินร้อยละ 5 ของทุนชำระแล้วของบริษัท	✗	✓
เป็นกรรมการที่ไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงานในบริษัท รวมทั้งไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำจากบริษัท	✗	✓
เป็นกรรมการที่ไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ทั้งในด้านการเงินและบริหารงานของบริษัท และรวมถึงไม่มีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียในลักษณะดังกล่าวในเวลา 1 ปีก่อนได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบ ยกเว้นคณะกรรมการของบริษัท ได้พิจารณาอย่างรอบคอบแล้วเห็นว่าการเคยมีผลประโยชน์หรือส่วนได้เสียนั้นจะไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่และการให้ความเห็นที่เป็นอิสระของกรรมการตรวจสอบ	✓	✓
เป็นกรรมการที่ไม่ใช่ผู้ที่เกี่ยวข้องหรือญาติสนิทของผู้บริหาร หรือผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	✓	✓
เป็นกรรมการที่ไม่ได้รับการแต่งตั้งขึ้นเป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของกรรมการบริษัท ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ถือหุ้นซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้ถือหุ้นรายใหญ่ของบริษัท	✗	✓
สามารถปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นหรือรายงานผลการปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการของบริษัทได้โดยอิสระ	✗	✓

* สามารถได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นของบริษัทได้อีกทางหนึ่ง

จากตารางข้างต้นจะเห็นได้ว่าประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยฉบับใหม่ มีการเน้นคุณสมบัติด้านความเป็นอิสระมากขึ้น โดยมีการระบุข้อกำหนดต่างๆ ไว้เพิ่มเติมจากประกาศ

ฉบับเดิม ได้แก่ สัดส่วนการถือหุ้น การไม่มีส่วนร่วมในการบริหารงาน ไม่เป็นลูกจ้าง พนักงาน หรือที่ปรึกษาที่ได้รับเงินเดือนประจำจากบริษัท ไม่เป็นตัวแทนเพื่อรักษาผลประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้องกับบริษัท และสามารถปฏิบัติหน้าที่และแสดงความเห็นได้โดยอิสระ การเพิ่มข้อกำหนดดังกล่าวถือเป็นเรื่องที่ดีที่มีการกำหนดเกณฑ์ด้านความเป็นอิสระไว้ให้ชัดเจนและรัดกุมยิ่งขึ้น แต่ในองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบตามประกาศตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยฉบับใหม่กลับตัดข้อกำหนดที่ระบุว่า “กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านการบัญชีหรือการเงิน” ออกไป เนื่องจากบริษัทจดทะเบียนบางส่วนไม่สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดดังกล่าวได้ ซึ่งผู้เขียนมีความเห็นว่าหน้าที่สอบทานการรายงานทางการเงินที่คณะกรรมการตรวจสอบได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริษัท ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญทางการเงินและการเงินอย่างสูง หากบริษัทไม่มีกรรมการตรวจสอบที่มีความรู้ด้านการบัญชีหรือการเงินอยู่เลย จะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่นี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาข้อมูลและงานวิจัยในอดีตเกี่ยวกับคุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบทั้งด้านความเป็นอิสระและด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการเงินหรือการเงิน ผู้เขียนพบประเด็นด้านความเป็นอิสระของคณะกรรมการตรวจสอบจากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีความสัมพันธ์กับความมีประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ: มุมมองของผู้ตรวจสอบภายใน (ศนิพร จันทรสถาพร, 2546) ผลการสำรวจของงานวิจัยนี้พบว่าบริษัทในตลาดหลักทรัพย์ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 87.50) จัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีสมาชิกเป็นกรรมการอิสระทั้งหมด แต่ยังมีบริษัทอีกร้อยละ 12.50 ที่ยังจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่มีสมาชิกบางท่านมิใช่กรรมการอิสระ โดยมีสมาชิกบางท่านมาจากกรรมการบริหาร หรือมาจากกรรมการจากภายนอกอื่นรวมอยู่ด้วย ซึ่งหากพิจารณาจากข้อกำหนดและแนวทางปฏิบัติที่ดีของตลาดหลักทรัพย์แล้ว คณะกรรมการตรวจสอบควรประกอบไปด้วยกรรมการที่เป็นอิสระทั้งหมดเพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนประเด็นเรื่องความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการเงินหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบ ถึงแม้ตลาดหลักทรัพย์จะไม่ได้ออกข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ความสามารถทางการเงินหรือการเงินของคณะกรรมการตรวจสอบไว้ในประกาศฉบับใหม่ แต่ได้กล่าวเอาไว้ในแนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบ (Best Practice Guidelines for Audit Committee) โดยสรุป 2 ประเด็นดังนี้ (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2542 ค: 3)

1) กรรมการตรวจสอบจะต้องมีความชำนาญที่เหมาะสมตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย โดยสมาชิกกรรมการตรวจสอบทุกคนไม่จำเป็นต้องถูกคาดหวังว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการบัญชีหรือการเงิน เนื่องจากคณะกรรมการตรวจสอบสามารถเรียกหาคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

อิสระเฉพาะด้านได้ แต่ต้องเป็นผู้ที่สามารถตั้งคำถามได้อย่างตรงประเด็น และสามารถตีความ และประเมินผลของคำตอบที่ได้รับ

2) กรรมการตรวจสอบอย่างน้อย 1 คน มีความรู้ความเข้าใจหรือมีประสบการณ์ด้านการบัญชีหรือการเงิน และมีความรู้ต่อเนื่องเกี่ยวกับเหตุที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงของการรายงานทางการเงิน ซึ่งจะมีผลให้การดำเนินงานของคณะกรรมการตรวจสอบมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากหน้าที่หลักของคณะกรรมการตรวจสอบที่ได้รับมอบหมาย คือ สอบทานการรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพดีที่สุด

คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบทั้ง 2 ประเด็น คือ ความเป็นอิสระและความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน อาจเป็นปัจจัยที่กระทบต่อความมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งต้องประสานงานและรับผิดชอบในการสอบทานการรายงานทางการเงินให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องประสานงานและเข้าไปมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการตรวจสอบภายในอยู่ตลอด ผู้เขียนจึงตั้งสมมติฐานการวิจัยโดยให้ความสนใจศึกษาความแตกต่างในการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติครบทั้ง 2 ข้อ คือ 1) ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และ 2) มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน กับคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 2 ข้อดังกล่าว ว่ามีการปฏิบัติหน้าที่ที่ต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในแตกต่างกันหรือไม่ โดยศึกษาจากการหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ กับการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าการทราบถึงความสัมพันธ์ดังกล่าว จะเป็นประโยชน์ต่อกิจการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ ด้านความเป็นอิสระ และด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน กับการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

2) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ เกี่ยวกับระดับการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

1.3 สมมติฐานการวิจัย

จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถจำแนกประเด็นที่คณะกรรมการตรวจสอบมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในเพื่อนำมาตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ 5 ประเด็นดังต่อไปนี้

1) จำนวนครั้งการประชุม ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

ตลาดหลักทรัพย์กำหนดว่า คณะกรรมการตรวจสอบควรมีการประชุมกันอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี ซึ่งจะทำให้คณะกรรมการตรวจสอบสามารถปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การประชุมระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน ยังไม่มีการกำหนดไว้ว่าควรมีการประชุมกันกี่ครั้งจึงจะเหมาะสม แต่ส่วนใหญ่แล้วในการจัดประชุม คณะกรรมการตรวจสอบ หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในมักจะได้รับเชิญให้เข้าร่วมประชุมด้วยเสมอ เนื่องจากบางบริษัทมีหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นเลขานุการคณะกรรมการตรวจสอบ หรือบางบริษัทก็มีนโยบายที่จะต้องเชิญหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชีเข้าร่วมประชุม เพื่อให้ข้อมูลร่วมกันอยู่แล้ว และจากหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบที่ต้องสอบทานการรายงานทางการเงินให้มีความถูกต้องและเหมาะสมนั้น งานส่วนใหญ่ฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบไว้แล้ว ซึ่งถือเป็นข้อมูลอย่างดีที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ

Menon and Williams (1994: 124 - 125) ได้กล่าวไว้ว่า ถึงแม้จำนวนครั้งการประชุมจะเป็นตัววัดการปฏิบัติกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบที่ค่อนข้างหยาบ และไม่สามารถบ่งบอกถึงประสิทธิผลของการประชุมได้ แต่ในขณะเดียวกันการประชุมกันบ่อยครั้งก็มักทำให้คณะกรรมการตรวจสอบได้รับทราบข้อมูลที่สำคัญบางอย่าง คณะกรรมการตรวจสอบที่ไม่มีการประชุมกันเลยหรือมีการประชุมกันเพียงครั้งเดียวต่อปี จึงมีแนวโน้มว่าจะขาดประสิทธิภาพในการกำกับดูแลกิจการ การประชุมกันบ่อยครั้งจึงน่าจะเป็นตัววัดที่ชี้ให้เห็นถึงการมีความพยายามอย่างจริงจังมากกว่า (a more serious effort) ในการกำกับดูแลการทำงานของฝ่ายบริหาร

นอกจากเหตุผลดังกล่าว ผู้เขียนยังมีความเห็นว่าการเข้าประชุมร่วมกันระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในจะช่วยให้คณะกรรมการตรวจสอบได้รับข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่เพิ่มขึ้น ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างกัน อีกทั้งยังเป็นโอกาสให้หัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในรายงานสิ่งที่พบที่อาจจะกระทบต่อความเป็นอิสระให้แก่ คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบได้มากขึ้นด้วย จึงถือว่าการประชุมระหว่างทั้ง 2 ฝ่ายสามารถช่วยส่งเสริมประสิทธิผลในการทำงานระหว่างกันให้ดีขึ้น ยิ่งมีการประชุมกันบ่อยครั้ง ก็น่าจะส่งผลดีต่อการปฏิบัติงาน และส่งผลดีต่อไปยังองค์กรในท้ายที่สุด

การวิจัยครั้งนี้จึงให้ความสนใจศึกษาว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติครบ 2 ข้อ คือ 1) ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และ 2) มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน จะประชุมกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบ

ภายในบ่อยครั้งกว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 2 ข้อดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบด้านความเป็นอิสระและด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งการประชุมระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

2) ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุม ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

จากประเด็นด้านการประชุมระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในที่กล่าวในหัวข้อข้างต้น ถือว่ามีความสำคัญต่อการได้รับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันของทั้ง 2 ฝ่ายอย่างมาก ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในก็ถือเป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งน่าจะมีผลต่อการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจสอบ แม้ว่าระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมอาจไม่ใช่ตัววัดประสิทธิภาพของการประชุมที่ดี แต่ Collier and Gregory (1999) ได้กล่าวถึงเหตุผลที่ให้ความสำคัญกับระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมไว้ว่า ระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมสามารถใช้วัดความขยันหมั่นเพียร หรือความมานะพยายาม (Diligence) ของคณะกรรมการตรวจสอบในการที่จะเข้าประชุมเป็นเวลานานๆ เพื่ออภิปรายและสื่อสารข้อมูลกับผู้อื่นได้

การวิจัยครั้งนี้จึงให้ความสนใจศึกษาว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติครบ 2 ข้อ คือ 1) ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และ 2) มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน จะประชุมกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในนานกว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 2 ข้อดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 2 คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบด้านความเป็นอิสระและด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน มีความสัมพันธ์กับระยะเวลาที่ใช้ในการประชุมระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

3) การจัดประชุมเป็นการส่วนตัว ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายใน

รายงานของ The Blue Ribbon Committee หรือ BRC¹ (1999) กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า ผู้ตรวจสอบภายในเป็นตำแหน่งที่แต่งตั้งโดยฝ่ายบริหาร แต่กลับถูกคาดหวังหรือถูกมอบหมายหน้าที่ให้เป็นผู้ตรวจสอบการปฏิบัติงานของฝ่ายบริหาร สถานการณ์เช่นนี้จำเป็นต้องมีกลไกเข้ามาช่วยเหลือและส่งเสริมความเป็นอิสระให้แก่ผู้ตรวจสอบภายใน กลไกดังกล่าวได้แก่การจัดให้มีการประชุมเป็นการส่วนตัว (Private Meeting) ระหว่างคณะกรรมการตรวจสอบกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในโดยไม่มีฝ่ายบริหารเข้าร่วม หรือการจัดส่งรายงานให้แก่คณะกรรมการตรวจสอบเป็นการเฉพาะ ซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบต้องเปิดโอกาสให้ผู้ตรวจสอบภายในเข้าพบหรือเข้าประชุมเป็นการส่วนตัวได้ เนื่องจากอาจมีบางประเด็นที่ผู้ตรวจสอบภายในไม่สะดวกที่จะพูดอภิปรายในที่ประชุมใหญ่ หรือพูดในขณะที่มีฝ่ายบริหารเข้าร่วมประชุมอยู่ด้วยได้ การจัดให้มีการประชุมเป็นการส่วนตัวกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในจึงเป็นกิจกรรมหนึ่งซึ่งคณะกรรมการตรวจสอบควรมีบทบาทในการผลักดันให้เกิดขึ้น

การวิจัยครั้งนี้จึงให้ความสนใจศึกษาว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติครบ 2 ข้อ คือ 1) ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และ 2) มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน มีแนวโน้มที่จะจัดประชุมกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นการส่วนตัวมากกว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 2 ข้อดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 3 คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบด้านความเป็นอิสระและด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน มีความสัมพันธ์กับการจัดประชุมกับหัวหน้าฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นการส่วนตัว

4) การสอบทานแผนงานและผลการตรวจสอบภายใน

หน่วยงานที่มีหน้าที่กำกับดูแลกิจการทั้งในและต่างประเทศ ต่างส่งเสริมให้คณะกรรมการตรวจสอบสอบทานแผนงานและผลการตรวจสอบภายใน เพื่อให้มีความเชื่อมั่นว่าระบบการควบคุมภายในได้ถูกออกแบบและนำมาประยุกต์ใช้กับบริษัทอย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษางานวิจัยในอดีตผู้เขียนได้จำแนกประเด็นแผนงานและผลการตรวจสอบภายในที่คณะกรรมการตรวจสอบควรสอบทานไว้ทั้งสิ้น 6 ประเด็น ดังนี้

¹ BRC คือ คณะบุคคลซึ่งจัดตั้งขึ้นโดยหน่วยงานของสหรัฐอเมริกา เพื่อศึกษาและเสนอแนะแนวทางที่จะเสริมสร้างความเข้มแข็งแก่บทบาทของคณะกรรมการตรวจสอบ ในการสอดส่องดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน

- 1) แผนการตรวจสอบภายใน (Internal audit program)
- 2) แผนงบประมาณของฝ่ายตรวจสอบภายใน (Internal auditing budget) ซึ่งประกอบด้วยเรื่องการจัดสรรทรัพยากร และอัตรากำลังของฝ่ายตรวจสอบภายใน
- 3) แผนงานการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายตรวจสอบภายในกับผู้สอบบัญชี (Coordination between internal auditing and the external auditors)
- 4) ผลการตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องกับการรายงานทางการเงิน (Internal auditing results related to financial reporting)
- 5) ผลการตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมภายใน (Internal auditing results related to internal control)
- 6) ผลการตรวจสอบภายในที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามกฎหมาย และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง (Internal auditing results related to compliance)

คณะกรรมการตรวจสอบที่สอบทานแผนงานและผลการตรวจสอบภายในดังกล่าว จะสามารถทราบข้อมูลและช่วยปรับปรุงแก้ไขหากเกิดปัญหาต่างๆ แก่ฝ่ายตรวจสอบภายในได้ ซึ่งจากการศึกษางานวิจัยในอดีตของ Scarbrough et al. (1998) Raghunandan, Read and Rama (2001) และ Goodwin (2003) ต่างก็พบความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบกับการสอบทานแผนงานและผลการตรวจสอบภายใน

การวิจัยครั้งนี้จึงให้ความสนใจศึกษาว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติครบ 2 ข้อ คือ 1) ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และ 2) มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน จะสอบทานแผนงานและผลการตรวจสอบภายในมากกว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 2 ข้อดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งสามารถตั้งสมมติฐานการวิจัยได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 4 คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบด้านความเป็นอิสระและด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน มีความสัมพันธ์กับการสอบทานแผนงานและผลการตรวจสอบภายใน

5) การสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในของฝ่ายบริหาร

การตรวจสอบภายในของกิจการใดๆ จะประสบความสำเร็จได้ ต้องได้รับความร่วมมือและการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในที่ดีของฝ่ายบริหาร การสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในของฝ่ายบริหารที่สำคัญมีอยู่ 2 ประเด็น คือ

1) การสอบทานประเด็นที่ฝ่ายบริหารทำให้เกิดอุปสรรค หรือเข้าไปจำกัดขอบเขตการปฏิบัติงานของฝ่ายตรวจสอบภายใน

2) การสอบทานประเด็นเกี่ยวกับการตอบสนองของฝ่ายบริหารที่มีต่อสิ่งที่ตรวจพบ (Audit Findings) และข้อเสนอแนะ (Suggestions) ของฝ่ายตรวจสอบภายใน

โดยทั้ง 2 ประเด็นคณะกรรมการตรวจสอบควรสอบทานว่า ฝ่ายบริหารมีส่วนเกี่ยวข้องกับประเด็นดังกล่าวอย่างไร และก่อให้เกิดผลกระทบอย่างไรต่อฝ่ายตรวจสอบภายใน เพื่อที่จะคอยช่วยเหลือฝ่ายตรวจสอบภายในหากเกิดปัญหาตามประเด็นดังกล่าว ซึ่ง BRC (1999) ยังได้กล่าวไว้ในรายงานว่า “คณะกรรมการตรวจสอบมีหน้าที่ในการสอบทานความสัมพันธ์ระหว่างฝ่ายบริหารกับฝ่ายตรวจสอบภายในและผู้สอบบัญชีภายนอกอย่างสม่ำเสมอ”

การวิจัยครั้งนี้จึงให้ความสนใจศึกษาว่า คณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติครบ 2 ข้อ คือ 1) ประกอบไปด้วยสมาชิกที่เป็นกรรมการอิสระทั้งหมด และ 2) มีสมาชิกอย่างน้อย 1 คนเป็นผู้มีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน จะสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในของฝ่ายบริหารมากกว่าคณะกรรมการตรวจสอบที่มีคุณสมบัติไม่ครบทั้ง 2 ข้อดังกล่าวหรือไม่ ซึ่งสามารถตั้งสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 5 คุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบด้านความเป็นอิสระและด้านความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน มีความสัมพันธ์กับการสอบทานการมีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในของฝ่ายบริหาร

1.4 ขอบเขตการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบ ด้านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในเท่านั้น โดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและรายงานทางการเงินของบริษัทประจำปี 2546

1.5 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1) **กรรมการบริหาร (Executive Director)** หมายถึง กรรมการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานประจำหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท

2) **กรรมการอิสระ (Independent Director)** หมายถึง กรรมการจากภายนอกที่ไม่ได้มีตำแหน่งเป็นผู้บริหารหรือพนักงานประจำของบริษัท ไม่ได้เป็นกรรมการบริหารหรือกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท และเป็นอิสระจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง

สามารถทำหน้าที่คุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ถือหุ้นทุกรายอย่างเท่าเทียมกัน และสามารถช่วยเหลือไม่ให้เกิดรายการที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ระหว่างบริษัทกับบุคคลที่เกี่ยวข้อง

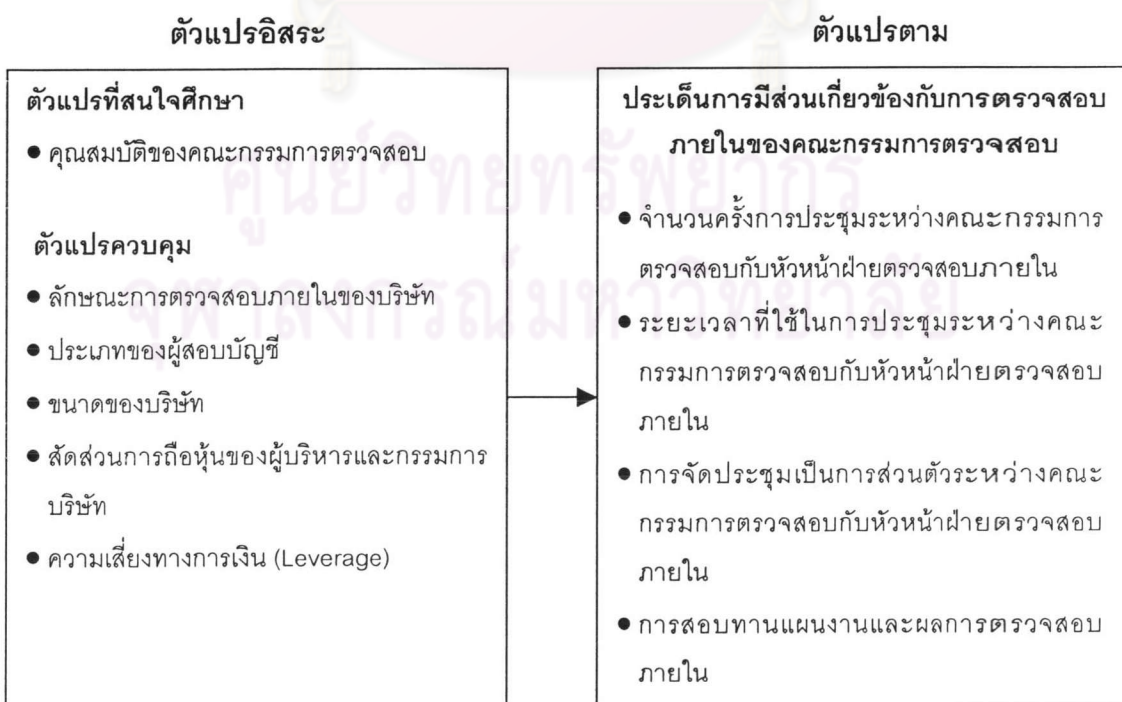
3) **ความสามารถในการอ่านและเข้าใจงบการเงินขั้นพื้นฐาน (Financial Literacy)** หมายถึง ความสามารถในการอ่านและเข้าใจงบการเงินขั้นพื้นฐาน อันประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุนและงบกระแสเงินสด หรือสามารถมีคุณสมบัติดังกล่าวได้ภายในระยะเวลาที่เหมาะสม ภายหลังจากการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบแล้ว

4) **ความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษทางการบัญชีหรือการเงิน (Financial Expertise)** หมายถึง การมีความรู้ความชำนาญเป็นพิเศษ และการมีประสบการณ์การทำงานด้านการบัญชีหรือการเงิน โดยวัดจากการได้ประกาศนียบัตรด้านวิชาชีพการบัญชี หรือมีประสบการณ์อื่นเทียบเท่า หรือมีประวัติที่มีผลต่อการพัฒนาความรู้ความชำนาญระดับสูงด้านการเงิน ประกอบด้วย ประวัติการดำรงตำแหน่งประธานกรรมการบริหาร (Chief Executive Officer) ผู้อำนวยการฝ่ายบัญชีและการเงิน (Chief Financial Officer) หรือเจ้าหน้าที่อาวุโสอื่นที่รับผิดชอบในการสอดส่องดูแลด้านการเงิน (Financial Oversight Responsibilities)

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research) มีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1) **กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย** ตัวแปรอิสระและตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา มาจากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสามารถสร้างเป็นกรอบแนวคิดได้ดังต่อไปนี้



2) การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ลักษณะ คือ

2.1) **ข้อมูลปฐมภูมิ** เก็บรวบรวมโดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังกลุ่มตัวอย่าง คือ คณะกรรมการตรวจสอบของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย บริษัทละ 1 ฉบับ

2.2) **ข้อมูลทุติยภูมิ** เก็บรวบรวมจากรายงานทางการเงินของบริษัทประจำปี 2546 ข้อมูลที่ต้องจัดเก็บเพื่อนำมาเป็นตัวแปรควบคุมมีทั้งหมด 3 ตัว คือ

- 1) ยอดขายสุทธิ (ใช้วัดขนาดของบริษัท)
- 2) สัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารและกรรมการบริษัท
- 3) อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม (ใช้วัดความเสี่ยงทางการเงิน)

3) **การวิเคราะห์ข้อมูล** วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์ความถดถอย (Regression) ดังต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression)
- 2) การวิเคราะห์ความถดถอยโลจิสติก (Logistic Regression)

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1) ทราบถึงข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับองค์ประกอบและคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ รวมถึงระดับการปฏิบัติกิจกรรมของคณะกรรมการตรวจสอบที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

2) ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างคุณสมบัติของคณะกรรมการตรวจสอบ กับการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายใน

3) ผลการศึกษาที่ได้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำข้อกำหนด หรือแนวทางปฏิบัติที่ดีของคณะกรรมการตรวจสอบต่อไป

1.8 ลำดับขั้นตอนในการนำเสนอผลการวิจัย

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมติฐานการวิจัย ขอบเขตการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนแรก กล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับคณะกรรมการตรวจสอบ ส่วนที่ 2 องค์ประกอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ส่วนที่ 3 คุณสมบัติของกรรมการตรวจสอบ ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบภายในของคณะกรรมการตรวจสอบ และในส่วนสุดท้ายเป็นการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้อมูลและตัวแปรที่เกี่ยวข้อง การเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิจัย ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ส่วนแรกเป็นผลสรุปข้อมูลเชิงพรรณนา ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจำแนกตามประเภทของคณะกรรมการตรวจสอบ ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน ส่วนที่ 4 ผลการประเมินค่าเฉลี่ยระดับคะแนนความคิดเห็น และส่วนสุดท้ายเป็นความคิดเห็นเพิ่มเติมของผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 5 กล่าวถึง การสรุปและอภิปรายผลการวิจัย ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะในการศึกษาต่อในอนาคต



ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย